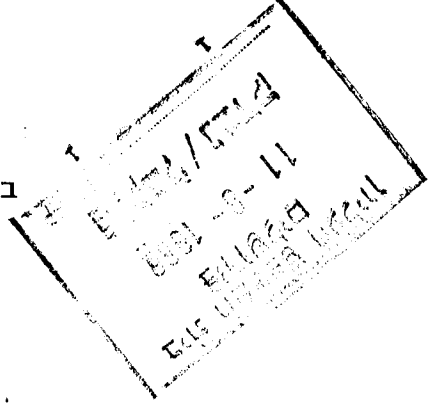

בג"צ 2940/92

בית המשפט העליון
בשבתו כבית הדין הגבוה לצדק

- העותרים:**
1. אבנר ליל
 2. קטיין, באמצעות אמו העותרת 1 שניהם ע"י ב"כ עו"ד רמי יובל, מ"המוקד להגנת הפרט", רח' אבנר עוביידה 2, ירושלים 97200, טל' 283555, פקס' 894438

נ ג ד

- המשיבים:**
1. בית המשפט הצבאי ברמאללה
 2. המפקד הצבאי ע"פ צו בדבר השגחה על התנהגות קטינים

עתירה לצו על תנאי

מוגשת בזה עתירת העותרת כי יצא צו מלפני בית המשפט הנכבד המכוון אל המשיבים והמורה להם להתייצב ולכמק מדוע לא תבוטל החלטתו מיום 29.4.92 של המשיב 1 (תיק ב"ש 256/91) ובה נדחה ערעורה של העותרת על החלטת המשיב 2 לחייבה בערובה להתנהגות העותר 2.

ואלו נימוקי העתירה

1. העותרת 1 הינה תושבת מחנה הפליטים קלנדיה, אם לשבעה ילדים וביניהם העותר 2 שהוא קטיין כבן 15.
2. ביום 27.8.91 נעצר העותר 2 בחשד של "זריקת אבנים". הוא שוחרר לאחר מספר שעות, כשהוא חבול בראש ובמרפק ימין.
3. שעה שהחזירו את העותר 2 לביתו, הורו החיילים לאבנר ואלאחיר אבנר ליל להתייצב למחרת היום במשרדי המינהל האזרחי בא-רם.
4. התייצבו כנדרש, וכאמר להם ע"י חייל שלא הזדהה (הוא הציג עצמו בשם "קפטן אבנר מור" וברור שאין זה שמו, כי היות והעותר 2 זרק אבנים, שומה על האב להפקיד ערבות בסך 3,000 ש"ח.
5. האב הוא חירש ואילם וכמעט מחוסר דיעה, ומכל מקום הוא מחוסר יכולת להשגיח על בנו הקטיין.

6. "קפטן אבנור מור" עמד על כך וקבע כי האח הוא שישלם את הכסף. כמו"כ, לאחר שקפטן אבנור מור סר לבית המשפחה ונכח בעונוייה, הוא הפחית את סכום הדרישה ל-1,500, ולבסוף ל-1,000 ש"ח, סכום שננקב בשובר התשלום אותו מסר במקום ל . מצר"ב ומסומן ע"1.

7 בשלב זה פנה אל ההמוקד להגנת הפרט שהיא עמותה שהוקמה במטרה "לספק סיוע לאנשים שנפלו קרבן למעשי אלימות, התעמרות או קיפוח זכויות בסיסיות מצד הרשויות, במיוחד לאלו הזקוקים לעזרה בהעברת תלונותיהם לרשויות", כאמור בתקנונה, ובעזרתה הגיש ערר על ההחלטה (תיק 229/91 בימ"ש צבאי רמאללה).

8. עוד בטרם הוחל בדיון בערר בוטלה דרישת התשלום. מצר"ב מכתבו מיום 21.10.91 של סרן אבינועם שרון, עוזר יועמ"ש איו"ש לפליליים, ומסומן ע"2.

9. בעקבות שינוי זה בעמדת המשיב 2 החליט ביהמ"ש על ביטול דרישת הערובה, ודומה היה באותו שלב שהתלאה של המשפחה הסתיימה.

10. אולם במקביל לביטול דרישת התשלום מן האח, זומנה למשרדי המנהל העותרת 1 ונדרשה לשלם, תחת בנה, סך של 2,000 ש"ח כערבות להתנהגות העותר 2.

11. החייל שדיבר עם העותרת 1 הציג עצמו בשם בדוי ("אבנור מור") וכששאלה אותו מדוע הסכום כה גבוה, השיב: "ככה אני רוצה" (הוא דיבר ערבית ואמר: "אנא היך בידי"). חייל אחר שנכח במקום העיד ל"אבנור" כי הסכום מוגזם.

12. "אבנור מור" לא הודיע לעותרת על זכות הערעור העומדת לה על פי החוק (סעיף 2א' לצו בדבר השגחה על התנהגות קטינים (המלת ערובה) (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 1235), תשמ"ח-1988, ולא מסר לה מופט שהוצא ע"י הרשות לצורך כך.

13. העותרת פנתה אל המוקד להגנת הפרט שהגיש עבודה ערר.

14. ביום 12.1.92 התקיים הדיון בפני המשיב 1 וישב אל מדין כבוד השופט רס"ן איזקסון, וביום 29.4.92 נתן כבוד ביהמ"ש את החלטתו בה נדחה הערעור, אולם ישב אל מדין כבוד השופט רס"ן צארום.

15. העותרת תטען כי ההחלטה עומדת בסתירה לעקרון שאין שופטים פעמיים באותו מעשה. המעשה נשוא ההליכים הוא העדר הפיקוח על העותר 1 מצד הוריו, ומעשה זה, כאמור, נדון והוכרע.

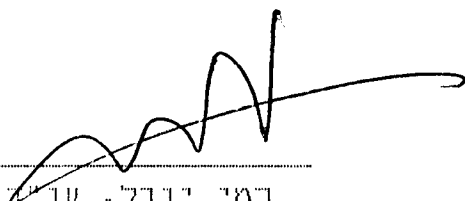
16. לעניין זה תטען העותרת כי בסתירה לסעיף 4 לצו לא ניתנה לעותרת זכות שמיעה. מתן אפשרות לאזרח להשמיע דברו באזני מי שאינו בעל הסמכות בנסיבות אלה אינו מוציא ידו חובה ההוראה החקוקה הנ"ל.

17. לעניין זה יטענו העותרים כי משהוענקה לאזרח הזכות "להשמיע טענותיו" כאמור בסעיף 4 הנ"ל ולא נאמר בפני מי, הרי מובן מאליו שהכוונה היא לבעל הסמכות עצמו ולא חלה הלכת אתגר (כ(1) 29).

18. העותרים יטענו כי בהיות העותרת 2 ממופלת בבעל שהוא חרש אילם, אין לה אפשרות לקיים השגחה נאותה על העותר 2. הצו האמור בדבר השגחה על התנהגות ילדים יוצא מתוך הנחה כי להורים (לצורת בן שני בני אדם מבוגרים ומוסמכים) יש יכולת להטיל פיקוח על ילדיהם הקטינים, אך הנחה זו אינה מתקיימת בענייננו והדובר הובא לידיעת המשיבים אשר התעלמו ממנו לחלוטין.

19. העותרים יטענו כי נוהל של מתן החלטה ע"י שופט שלא קיים את הדיון הוא בלתי ראוי, גם אם לא נשמעו ראיות בעל פה.

20. העותרים יטענו כי כאשר מדובר בטעות על פני הפסק, יתערב בית המשפט בהחלטה השגויה.

דמי יובל, עו"ד
ב"כ העותרים

2 ביוני 1992

(ת.ש. 2319, מ.מ. 3813)